Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 248. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 24-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 248. VOL. LXII.

ЗДА ЗБІЛЬШУЮТЬ АТОМОВУ ЗБРОЮ В ЕВРОПІ

Вашингтон. — Армія повідомила, що в найближчому часі поважно збільшить свої частини закордоном, які можуть послуговуватися атомовою зброєю. Вже впродовж перших чотирьох місяців найближчого року армія вишле закордон шість батальйонів польової артилерії, яка вишколена в обслуговуванні керованих стрілен „Корпорал". Кожний із цих батальйонів складається з 250 гармашів і трьох керованих стрілен. — Представник армії відмовився виявити, де стаціонуватимуть ці атомові гармати, але найправдоподібніше їх вишлють до Европи для скріплення п'ятьох американських дивізій в Західній Німеччині. Частини, які мають виїхати закордон, тепер стаціонували в форті Бліс, в Тексасі. Є це батальйони 531-ий, 557-ий, 601-ий, 558-ий, 530-ий і 559-ий. Це буде найбільше число керованих стрілен, висланих закордон в тому самому часі із ЗДА. Давніше армія вислала була один батальйон керованих стрілен „Корпорал" до Німеччини, а крім того летунство має в Европі дві ескадри безпілотних „Матадорів". Армія має вже в Европі шість батальйонів 280 мм. гармат, які можуть стріляти і атомовими набоями. В Европі стаціонують також і батерії „Чесних Іванів", які можуть стріляти на далеку віддаль ракетами та атомовими набоями. Гармати „Корпорал" можуть стріляти на віддаль від 75-ох до 100 миль, а атомові гармати 280 мм. тільки на віддаль 30-ох миль. Гармати „Корпорал" мають велику перевагу над іншими атомовими гарматами, бо ними можна обстрілювати далекі ворожі об'єкти. Швидкість лету набоїв дуже велика, бо становить кількаразову швидкість звуку. (Швидкість звуку становить 760 миль на годину над поверхнею моря).

В Парагваю здушено революту війська і поліції

Асунсіон. — Президент Парагваю Альфредо Стреснер подав до відома, що в Першій Кавалерійській Дивізії прийшло до кризи в командному складі, але ситуацію опановано і в країні панує спокій. В столиці країни Асунсіоні життя іде нормально. З інших джерел повідомлюють, що згадана Стреснером „криза" була насправді револютою Першої Кавалерійської Дивізії проти уряду Стреснера до якої приєдналася навіть поліція Асунсіону. Неспокій почався в казармах Першої Кавалерійської Дивізії в Кампо Гранде, віддаленому 15 миль від Асунсіону. Провідники революти мали на меті усунення президента Стреснера із його становища. Пляну ж цього не повелося здійснити, бо з одного боку до революти не приєдналися всі з'єднання дивізії і з другого боку уряд почав негайну протиакцію і зліквідував революту без одного пострілу. Не було жадних боїв, ні сутичок у столиці і в інших містах Парагваю. В урядовому комунікаті не подано про революту ніяких подробиць.

„До зими не готові"

Під таким заголовком вміщено в „Радянській Україні" лист до редакції М. Василищенка, коваля з радгоспу „Першотравневий" Сумської області. „Наш радгосп, — пише Василищенко, — не підготувався як слід до зими. Багато виробничих приміщень потребують ремонту, але керівники не думають про це. Час вже було закінчити обладнання свинарника. Роботи тут почалися давно, але провадять їх в такому темпі, що можуть тривати ще місяцями. В майстерні радгоспу панує безладдя: їх ще досі не отеплили, і вже навіть тепер у них не можна працювати, а що буде в літі морози — важко сказати. Ні виробничі приміщення, ні квартири робітників не забезпечені паливом. Можна б навести багато прикладів безгосподарности в радгоспі. Кагатування картоплі й цукрових буряків переведено абияк. Свині вже розрили кілька кагатів, картопля і буряки почали псуватись..."

Д-р Юрій Стефанівський — новий український лікар в Ірвінґтоні

Ню Йорк. — Українське Лікарське Товариство інформує, що відомий із своєї громадської, головно спортової діяльности лікар д-р Юрій Стефанівський здав потрібні і вимагані законом нострифікаційні іспити та одержав дозвіл на лікарську практику, яку веде тепер в Ірвінґтоні, Ню Джерзі. Д-р Ю. Стефанівський студіював медицину у Варшаві і Празі, де й закінчив медичні науки в 1940-му році. На Рідних Землях, у Львові, він був дуже активний, головно в спорті, а опинившись на еміграції в Західній Німеччині після другої світової війни, був головою Української Санітарно - Харитативної Служби. До Америки приїхав у 1949-ому році, вислужив два роки в Американській Армії, відбуваючи свою службу в Німеччині та доповнюючи свої лікарські кваліфікації. Д-р Ю. Стефанівський від початку свого приїзду до Америки є членом Українського Народного Союзу, а Українська Громада Ірвінґтону напевно з вдоволенням повітає його рішення відкрити і вести в тій громаді свою лікарську практику.

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ ПРЕЗИДЕНТА АЙЗЕНГАВЕРА

Президент Айзенгавер перед засвіченням ялинки на площі біля Білого Дому в Вашинґтоні виголосив телефонічно з Ґеттисбурґу таке святочне послання до народу:

„Мої брати американці, вдома і за морем, мої друзі, чоловіки і жінки в кожній країні.

Різдво для соток мільйонів із нас є символом нашого найглибшого бажання миру і доброї волі між людьми.

Для мене, зокрема, це Різдво має особливе значення, і воно дало мені направду нове розуміння людей.

За останні три місяці моя родина і я дістали дослівно тисячі, десятки тисяч листів. Кожний з тих листів приносив добрі побажання здоров'я і щастя для нас обох. І це було щиро-гарячим доказом того, що людське взаємне порозуміння і людська симпатія можуть перемогти всякі перешкоди, — навіть і ті, які створюють деякі уряди, щоб розділити народи.

Саме тепер вільний світ закінчує дуже важливий рік, один із тих, коли ми важко працювали, іноді навіть із успіхом, для миру. І хоч терпішньої дійсности, направду, не можна порівнювати з високими надіями вільного світу, з надіями, якими ми досі жили і які ми довго плекали, та все ж таки тло цьогорічного Різдва веселіше і дає кращу надію на майбутнє в порівнянні з попередніми роками. На мою думку, цьогорічне Різдво навіть краще від минулорічного, і ви це запам'ятаєте, що це Різдво було першим за багато років, яке не було спотворене трагічними війнами.

Тепер на мир має право кожна людська істота. Жадоба миру панує між всіми народами світу. І тому можемо бути певні, що цього вечора, з глибини наших сердець і згідно з духом цієї хвилини, до наших щирих молитов за мир приєднаються широкі лави людей світу.

Між цими масами будуть правителі і скромні громадяни сіл; славні і покірні; горді і вбогі духом; щасливі і нещасливі; безнадійні і повні надій.

Між тими всіми молитвами будуть напевно різниці, бо кожний буде молитися відповідно до свого характеру і до свого особистого способу, але з кожній із цих молитов буде напевно така провідна думка:

Нехай кожний із нас робить все, що тільки зможе, щоб настало краще порозуміння в світі. Нехай безконечний мир живе вічно з нами, і щоб ми жили в певній надії, що той мир прийде.

І так цього вечора засвічую я оцю Різдвяну ялинку в Вашинґтоні з тією надією про мир, яка ніколи не сміє згинути, яку мусимо постійно проголошувати і плекати та вирощувати, і для неї працювати.

Усім вам, кім би ви не були, від пані Айзенгавер і від мене: веселих і щасливих Різдвяних Свят!

Двайт Д. Айзенгавер".

З нагоди Різдвяних Свят президент Айзенгавер вислав усім своїм рідним, приятелям і знайомим репродуковану тут картку. Вона друкована синьою фарбою із золотою президентською печаткою.

СИРІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ВИКЛЮЧИТИ ІЗРАЇЛЬ З ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

Об'єднані Нації. — На засіданні Ради Безпеки в четвер 22 ц. м. Сирія поставила вимогу виключити Ізраїль з Об'єднаних Націй за кару за її військовий наїзд на територію Сирії в дні 11 грудня ц. р., при чому згинуло тоді 56 сирійських вояків. Крім цього Сирія домагається припинення всякої дальшої економічної допомоги для Ізраїлю, бо така допомога, мовляв, тільки скріплює ізраїльські агресивні тенденції. Репрезентант Ізраїлю заперечив Сирії взагалі моральне право висувати такі домагання, закидаючи з свого боку Сирії також постійне порушування існуючого в тій частині світу перемир'я й такі непримирні прояви, як нехіть визнати існування ізраїльської держави. Репрезентанти тих двох держав, у своєму словесному двобою на засіданні Ради Безпеки, до якої, зрештою, ніодна з них не належить, гостро полемізували один з одним головно щодо права до Галилейського озера й свобідного риболовлі в ньому. Ізраїльський представник Абба Ебан закинув Сирії, що вона змагає до знищення ізраїльської держави. На те сирійський репрезентант Ахмет Шукаїрі відповів, що Ізраїль сам себе зруйнує „своєю аroгантністю, мілітаризмом і агресивністю". Проте Рада Безпеки не прийняла ще ніякого вирішення в цій справі, обмежившись до вислухання заклику голови Ради, новозеляндського міністра Леслі Мунро, щоб обидві держави тямили про свій обов'язок зберігати мир. Леслі Мунро покликався при цьому на теперішній різдвяний час, який накладає окремий миролюбний обов'язок. Рада Безпеки перервала свої засідання. За настроєм більшості її членів можна судити — пишуть американські часописи, — що внесок Сирії про виключення Ізраїлю з ОН та наложення на нього господарських санкцій не матиме успіху, зате Рада Безпеки напевно осудить Ізраїль за його останній наїзд на Сирію. Тому, що такі словесних осудів то ізраїльської то арабської сторони було вже немало, то й цей осуд не матиме великого значення і не вплине на зміну напруженої ізраїльсько-арабської ситуації, — читаємо в пресових коментарях.

Генеральний секретар ОН виїде на Середній Схід

Об'єднані Нації. — Даг Гаммершилд, генеральний секретар Об'єднаних Націй, заповів, що він виїде в січні найближчого року на Середній Схід. Він не їде, мовляв, з ніякою спеціяльною ціллю, але мусить ввозити вол канадійського генерала Бернса, голови Перемирчої Комісії для пильнування спокою між Ізраїлем і його арабськими сусідами, який висловив перекорнання, що приїзд Гаммершилда може багато допомогти в замиренні на Середньому Сході. Гаммершилд, незалежно від загостреної ситуації на Середньому Сході, мав замір поїхати на конференцію Економічної Комісії ОН для Азії і Далекого Сходу, яка почнеться 2-го лютого 1956 р. в Банґальор, в Індії. У своїй першій подорожі на Схід в офіційному характері генерального секретаря ОН цього року відвідає столиці Греції, Туреччини, Єгипту, Ізраїлю, Сирії, Лівану, Іраку й Пакістану, а після згаданої конференції в Банґальор, він поїде до столиць Індії, Бірми, Сіяму, Індонезії, Нової Зеляндії й Австралії. Говорячи з журналістами на тему тієї своєї подорожі на Схід, Гаммершилд висловився оптимістично про минулу десяту сесію ОН. Він заперечив, наче б треба було скликувати Генеральну Асамблею на надзвичайну сесію у зв'язку з прийняттям нових 16 членів до Об'єднаних Націй, не сказав теж, де відбудеться найближча сесія Генеральної Асамблеї, у зв'язку з президентськими виборами, які відбудуться восени слідуючого року в ЗДА, які могли б перешкоджати нормальному ходові сесії ОН.

Індія домагається з'ясування позицій ЗДА в справі Ґої

Ню Делі. — Індія переслала З'єдиненим Державам окрему ноту з просьбою з'ясувати докладно своє становище супроти проблеми Ґої, маленької португальської колонії на південно-західньому побережжі Індії, до якої Індія зголошує претенсію, як до індійської країни. В Індії було збентеження та частинно й обурення з приводу спільного комунікату, що його підписали португальський міністер закордонних справ д-р Павльо Кунга і державний секретар Доллес 2-го грудня ц. р.: у тому комунікаті Ґою названо „португальською провінцією", а не колонією, як це волів би індійці. Нота, передана у Вашинґтоні амбасадором Індії Мехтою, не мас характеру ноти протесту. З державного секретаріяту повідомлено, що відповідь буде готова в найближчих днях. Державний секретар Доллес боронив вислів „португальська провінція", покликуючись на таке офіційне окреслення в португальській конституції й політичній дійсності, але водночас заявив був, що ЗДА не змінили свого давнього становища, за яким — обидві зацікавлені країни, Індія і Португалія, повинні полагоджувати справу Ґої в безпосередніх переговорах.

Повінь в західніх стейтах зробила бездомними тисячі людей

Сан Франсіско. — На сході і півночі ЗДА панують сильні морози, а в західніх стейтах внаслідок великих дощів вилили численні ріки, і тисячі людей мусили втікати з своїх домів саме перед Різдвяними Святами. В Каліфорнії проголошено стан крайньої необхідности, бо води залили численні міста, а два міста мають бути знищені. Повінь наробила великих шкід також у стейтах Ореґон, Айдаго і Невада. В Ореґоні згинуло від повені три особи. В Каліфорнії згинули дві жінки і одна дівчина, коли старалися перейти ріку, яка була вже залила свої води. В повіті Ґумбольт в Каліфорнії немає телефонічної комунікації, бо повінь понищила телефонічні дроти. Сотки людей находяться в небезпеці. Багато родин ще чекає на евакуацію. Найбільші шкоди спричинила річка Іл. Два села, Віот (450 населення) і Савт Форк (300 населення) — залиті зовсім водою. Губернатор Каліфорнії Ґудвін Дж. Найт проголосив стан крайньої необхідности, а вояки Крайової Ґвардії покликані до військової служби, щоб ратувати загрожених людей.

СОВЄТСЬКА ЯЛИНКА НА УКРАЇНІ

Не будучи всилі заборонити святкування Різдва, совєтська влада офіційно дозволяє відзначати його ,але не як релігійне свято, а як „новорічну ялинку", дитяче свято. „Новорічні ялинки" влаштовується також в клюбах, домах культури і школах, куди приїжджають розважати дітей „діди-морози", артисти театрів і цирку, а також учасники гуртків самодіяльности. Цього року ялинку влаштують навіть у московському Кремлі тоді після смерти Сталіна відкрито широкий доступ для публіки. На цій ялинці приготовлено зустріч для 170,000 дітей.

Дарунок Президента для працівників Білого Дому

Кожен із 700 урядовців і працівників Білого Дому одержав в різдвяному дарунку від Президента Айзенгавера репродукцію його малюнку (подана вище). Над цим малюнком, на якому представлений потік Ст. Люїс Крік на тлі гори Баєрс Пік Президент почав працювати ще перед своєю хворобою і закінчив його в часі реконвалесценції у військовому шпиталі в Денвері. Околицю, представлену на малюнку, Президент дуже вподобав і залюбки ловить рибу в згаданому потоці. До звичайних різдвяних побажань для Президента і його Дружини працівники Білого Дому додали цього року ще й побажання з приводу народин його третьої онуки.

СОВЄТСЬКІ ТАНКИ ЗМАСАКРУВАЛИ 500 УКРАЇНОК У СИБІРСЬКОМУ ТАБОРІ

УКРАЇНКИ ГОЛІРУЧ НАМАГАЛИСЬ ЗАХИСТИТИ ТАБОРОВИХ ПОВСТАНЦІВ ПЕРЕД ТАНКАМИ МВД

Ню Йорк. — Понад 500 українських жінок, в'язнів великого совєтського концентраційного табору невольничої праці в Кінґур в провінції Караганда на Сибірі, побралися за руки та виступили проти совєтських танків, щоб зупинити їх перед наїздом на табор, у якому в'язні страйкували проти непосильної праці. Виступили вони в тій надії, що чейже не переїдуть танки через безборонних жінок, але свою надію в бодай крихітку людяности своїх большевицьких опричників переплатили смертю. Всіх їх розчавили гусениці совєтських танків, жахливо масакруючи цю безборонну масу українських жінок. Сталось це влітку цього року. Вістку про цю жахливу подію приніс на Захід звільнений востанньому з того табору мадярський лікар д-р Федор Варконі і її передало піддержуване Американським Комітетом визволення від большевизму „Радіо Визволення" в Мюнхені. Згідно з твердженням д-ра Варконі, в таборі Кінґур в Караганді на Сибірі в'язні пробували останнього літа страйкувати, щоб вибороти собі бодай деякі полегші в непосильній, каторжній праці та в страшних відносинах у таборі. Початково призначені для контролі над табором відділи поліції МВД намагались зламати страйк та вигнати каторжників на роботу кулеметними кулями, але повстанці пошпурляли каміннями, пляшками та іншими предметами, відбивали всі атаки емведистів, аж до приїзду танків Т-34. Тоді щойно, щоб захистити табор перед масакрою, проти танків виступило понад 500 українок, що були в'язнями в таборі, сподіючись, що танки зупиняться перед безборонною людською масою. Але ті не зупинились, масакруючи жінок своїм тягарем. Після того страйк був здавлений, багато в'язнів згинуло, понад півтора тисячі каторжників вислано в інші табори Північного Сибіру, а ще інших переслано до в'язниць. Усе ж таки страйк був не цілком даремний, бо після того введено восьми-годинний день праці, деяких калік і малолітніх звільнено від праці, а в'язнів, які відбули три четверті частини свого вироку, умовно звільнено. Д-р Варконі вважає, що це та інші подібні повстання в совєтських таборах каторжної праці, заставило совєтських владу проголосити відому „амнестію". Вістку про страйк у Кінґур та героїчну поставу і мученицьку смерть понад пів тисячі українських жінок передає тепер „Радіо Визволення" в сімох мовах народів Совєтського Союзу впродовж 24 годин денно.

Пограбували Австрію на більйон долярів

Відень. — Совєти вивезли з Австрії впродовж 10 років їхньої окупації товарів вартости 108,000,000 долярів річно, плюс додаткові товари вартости 250,000,000 долярів, що їх вивезено до сателітських країн. Те вивожене з Австрії майно включало також дві третини австрійської нафтової продукції і одну третину продукції машин. Вся та насильно ведена експлоатація ішла коштом австрійського нафтового басейну в Ціcтерсдорфі і 300 найбільших фабрик у східній частині Австрії, що їх Совєти „сконфіскували" були ніби як німецьку власність. Тепер же, на підставі австро - совєтського порозуміння, схопленого в т. зв. державному договорі про відновлення австрійської суверенности, Австрія зобов'язалась ще впродовж шести років вивозити до Совєтів коло 21% всього свого закордонного експорту — титулом „відшкодування". Не грабіжницький, а легальний експорт товарів, що йшов з Австрії до СССР в останніх десяти роках, отже за залогу, — не перевищував пів відсотка. — Всі ці дані опрацювали пів-урядовий австрійський Інститут для економічного обслідування. Таким чином ще шість років буде продовжуватись давня совєтська експлоатація Австрії, з тією тільки різницею, що тепер це „легалізовано".

В АМЕРИЦІ

● Західньо - німецький уряд ще не признати свого амбасадора до Москви, але вислас туди кільхософову їкосію, що має поладнати справи влаштування амбасади. Німці навмисне відтягають цю справу, так само, як відтягались із своєю згодою на Зоріна, як першого большевицького амбасадора, щоб показати, що не матимуть причини до Москви, поки вона не дозволить Німецьким обсідатися.

● Міський Суд в Ню Йорку затвердив гропову кару двом автоводіям, яких поліційний суд засудив за надмірно швидку їзду на основі радарової контролі. Суддя заявив, що радарова контроля є певна, і тому не треба її спеціяльно свідками.

● Совєтський уряд зголосив до американського військового командування в Західньому Берліні претенсію на виплату відшкодування в висоті 3.000 долярів східньо - берлінському акторові, що його важко побили два американські вояки. Ці останні заарештовані німцями й видані ДРТІМ американцям, заявили, що комуніст - актор лаяв вояків „американськими свиньми".

● Грецький архиєпископ Макарій, що його вважають духовим лідером грецьких собраних на Кипрі, втратив фактичну керму і вплив, бо в підпільній грецькій організації перемогло безкомпромісове крило терористів — твердять англійці. Вони запевняють, що коли б навіть архиєп. Макарій уклав з Англією компромісову умову про приналежність Кипру, вона не мала значення з реалізацію його в пізнішому часі, то все одно терористична акція не припиниться.

● В Карачі, столиці Пакістану, судять групами 600 заарештованих поліцистів, які застрайкували, домагаючись підвищення платні.

В СВІТІ

● Між 1,150 студентами школи „Абінґтон" у Филаделфії є 12 пар близнюків і близнючок. Учителі мають часто клопіт, бо не можуть розпізнавати деяких близнюків, які дуже одне до одного подібні.

● Нюйоркський Поштовий Уряд суспендував 8-ох своїх працівників, як нелояльних до уряду. Якщо впродовж місяця вони оправдаються перед урядовою комісією, то зможуть вернутися до праці.

● Представники американської промисловости звернулися до уряду з просьбою охоронити її від конкуренції швайцарських продуцентів годинників.

● Адміністрація Соціяльного Забезпечення домагається, щоб голова Комуністичної Партії ЗДА Вільям З. Фостер звернув 1,006.50 доляра, що їх дістав, як старечу пенсію. Тому, що він був виконавцем комуністичної партії, не прислуговує американська старечa пенсія. Адвокат Фостера Ґеррі Сахер заповів апеляцію до департаменту здоров'я, виховання і доброчинности.

● Департамент внутрішніх справ повідомляє, що буде відбирати подаровані пустинні землі від тих осіб, які нічого не зробили для їх загосподарення.

● Гарячий фронт цього року врятувала життя принаймі 1,300 дітям, які, бувши нещеплені, не захворіли на поліо.

● Метеорологи стверджують, що 21 грудня в Ню Йорку було холодніше, як на узбережжі Антарктики. В Ню Йорку було тоді 5 ступнів, а на Антарктиці — 15. Температуру на Антарктиці міряли американські летуни, які туди вислані з науковою експедицією.

● У Сан Мартіні (Арґентина) один чоловік важко побив свою жінку, і вона поскаржилася поліції. На поліції чоловік заявив, що всьому винен — сон. Йому приснилося, що його жінка сміялася до сусіда. Збудившись він почав бити її, щоб вона, навіть у сні, не розмовляла з сусідом.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized july 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На пів року	6.50	One year	$12.00
На три місяці	3.50	Six Months	6.50
На рік	$12.00	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РІЗДВЯНИЙ ДУХ

На два з половиною більйони людських істот, що населюють земний ґльоб, є кругло 800 мільйонів, отже приблизно одна третя частина, християн, з чого найбільшу частину, бо 458.6 мільйона, становлять католики, 150 мільйонів нараховують православні, а решта припадає на різні протестантські християнські віровизнання. Значить, кожна третя людина на нашій землі вірить у Христа, його народження, смерть і воскресення. Усі християни, крім тих, що належать до східніх обрядів, святкують Різдво Христове за т. зв. новим стилем, себто 25-го грудня. Святкує християнський світ Різдво Христове вже майже дві тисячі років, створивши багато прекрасних обрядів і, зокрема, цей єдиний у своєму роді дух Різдва, що становить одну з найбільших духових цінностей, без якої наше життя і наш світ були б у моральному відношенні ще убогіші, ніж вони сьогодні є.

Різдвяний дух, зв'язаний з церковними відправами, родинними святкуваннями та обрядами й звичаями, охоплює дослівно усіх і все. В яких обставинах ми не перебували б, хто б ми не були, — дух Різдва не оминає нікого і творить дивно-таємну стихію, що своїм теплом, благородністю, добротою і миротворністю пориває кожну людину доброї волі. Бо й головним моттом Різдвяного духа є: Слава во вишніх Богу і на землі мир поміж людьми доброї волі.

Величезні томи книг можна сьогодні зібрати із самих прикладів того, як у найрізноманітніших формах і обставинах проявлявся Різдвяний дух між людьми. Під час війни на фронтах вояки припиняли стріли (це тільки звироднілий большевизм саме з таких нагод наказував атаки), а під час миру прощали один одному провини навіть найбільші вороги. Безліч прикладів Різдвяного духа можна було б наводити з життя націй, груп та одиниць. Ми можемо бути поділені й розсварені, можемо ходити до різних церков і належати до різних партій, але ми є одні нашою вірою в Бога та Його єдинородного Сина, одні надією на Нього і молитвою до Нього. „Без уваги на те, до якої церкви ми ходимо та як ми молимось, ми є одні нашою вірою і надією на Бога; нас лучить в одне наша віра, що всі ми є дітьми Бога; ми всі визнаємо релігію, суттю якої є віра, надія і любов; ці засади і люди, що їх визнають, потрібні для побудови нового світу, що віддзеркалював би славу Господню" — твердив в одній із своїх промов президент Айзенгавер, відомий із своєї глибокої релігійности в словах і ділах.

Чи не найбільш маркантно проявляється Різдвяний дух у цій нашій благословенній Америці. Сотні й тисячі ялинок у кожній місцевості, море світел, гомін колядок і пісень, удекоровані вікна крамниць, закриті двері шкіл і широко відкриті двері церков, маси людей на вулицях з оберемками загорнених святочно пакунків, перевантажені святочними посилками листоноші, — все це ті зовнішні вияви Різдвяного духа ,в якому може бути і багато комерційного, але яке рівночасно надзвичайне, святочне, різдвяне, що становить складову частину американського Різдвяного духа.

Куди глибше проявляється Різдвяний дух у самих людях. Ви спостерігаєте це на безлічі всіляких дрібниць. Сусід якось приязніше вітає вас чи відповідає на ваш привіт; моторист, що в інших випадках користав би зі свого „права дороги" або й без права намагався б вас випередити, нагло дає вам дорогу та ще й ввічливо запрошує скористати з неї; навіть полісмен дивиться „прижмуреним оком" на залишену безправно на вулиці автомашину. Ви скрізь і на кожному кроці бачите якийсь прояв того Різдвяного духа, спостерігаєте і відчуваєте ці дві його головні прикмети: мир і добру волю.

Очевидно, що цей загальний Різдвяний дух охоплює і нас усіх, без уваги на те, за яким стилем святкуємо ми „наше" Різдво. Правда ,подвійне святкування Різдва становить у нас проблему і викликає навіть суперечки в деяких громадах. Є багато арґументів за і проти, але це не повинно порушувати того нашого Різдвяного духа, який ми мусимо плекати в наших серцях і наших душах не тільки на саме Різдво за новим чи старим стилем ,але й на кожний день у році. Тоді бо ми були б ліпші, були б ліпші всі люди і був би ліпший світ.

„Свобода" традиційно відзначає Різдво за старим стилем. З цієї нагоди появляється вона в збільшеному об'ємі, святочно оформлена, з спеціяльним святочним матеріялом. Тоді ми єднаємось нашим Різдвяним духом з усім українським народом на Рідній Землі, наскільки там ще той дух може проявлятись у большевицькій неволі. Але тим не менше ми включаємось у Різдвяний дух нашої нової Батьківщини і всім нам і нашим американським співгромадянам з душі й серця бажаємо: MERRY CHRISTMAS!

10-та СЕСІЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

Ентузіястів Об'єднаних Націй є у широкому світі далеко менше, як глибоких скептиків. Зберігається ця найбільша міждержавна установа завдяки становищу великої більшости держав, що ставляться до неї, як до інституції „на всякий випадок". Найпереконливіший арґумент у користь ОН, зголошуваний адвокатами цієї інституції, вміщається в запиті: чи не було б у світі ще гірше, коли б не було Об'єднаних Націй? Тому то й до балянсу останньої сесії ОН можна підходити залежно від принципової оцінки вартости цієї установи. Не можна заперечити їй усякої вартости, не можна казати, що вона не робить ніякого добра, але вічно тяжить на ній примус робити щораз нові гнилі компроміси з комуністичною Москвою, і ця система заздалегідь паралізує всякі дійсно здорові задуми в користь миру і свободи народів. Не маючи власної армії і не будучи одностайним через різношерстність кількадесятьох держав, поділених на здеклярованих ворогів комунізму, здеклярованих його сподвижників і хитких та нерішучих „невтральних", які в закордонно - політичних справах здебільша підтримують комуністичну демагогію, — Об'єднані Нації раз-у-раз виявляють слабість, нерішучість і бюрократичну формалістику. І всі ті риси, добрі й злі, мала й десята сесія Генеральної Асамблеї.

Сам її президент у своєму заключному слові підкреслив найважніші полагоджені нею справи: прийняття до ОН, після п'яти років безуспішних торгів ,нових 16 членів та ухвалення постанови про створення міжнародної Комісії для мирного використання атомової енергії. Перша із згаданих двох справ була вже тут широко обговорена: справедливість прийняття 14-ох вільних держав притьмарено угодівством із большевицьким шантажем, яке ввело до ОН нових чотирьох „миролюбних" членів, на глум і образу чартерові ОН. Згадана ж Комісія для використання атомової енергії має зійтись щойно 23-го січня 1956 р. у Вашинґтоні, щоб виготовити статут цієї нової аґенції і устійнити її відношення до ОН.

Зате дві справи, які, здавалося б, мали стати як найважливіші на цій сесії, не викликали взагалі більшого зацікавлення і відійшли, так би мовити, в сірий кут. Це — передбачена вже десять років у принципі ревізія чартеру ОН та роззброєння, як перша передумова тривкого миру. Тому, що СССР і його сателіти категорично виступили проти всякої ревізії чартеру, знаючи, що вона в першу чергу вдарить по ославленому праві „вета" п'ятьох великодержав у Раді Безпеки, Генеральна Асамблея спромоглася щонайвище рішити 43 голосами проти 6 при 9 відсутніх, щоб у цій справі відбулася окрема конференція членів ОН, але не скорше, як у 1957 році. Іншими словами, справу поліпшення чартеру ОН похоронено найменше на два роки, а фактично відложено „ад календас ґрекас". Те саме у справі роззброєння: 56 голосами проти 7 прийнято загальникову резолюцію, що є тільки красномовним закликом, з рекомендацією ступневого роззброєння при встановленні системи контролі та з признанням першенства проєктові през. Айзенгавера щодо летунської контролі воєнного промислу і виміни військових інформацій, з пригадкою і всіх існуючих інших проєктів, що їх чотири великодержави й Канада мають знову розглянути на відновлених нарадах Підкомісії ОН в справах роззброєння. З уваги на становище Совєтів — вся ця резолюція, як і все роззброєння, — це блеф.

Масу часу й енерґії витрачено на суто формальні справи, як напр., вибір нових членів до Економічно - Соціяльної Ради та до Вірчої Ради і особливо до Ради Безпеки, при чому 12-го члена Ради Безпеки вдалося вибрати щойно в дні закриття самої сесії Генеральної Асамблеї .Не полагоджено по суті ні одної з „дразливих" проблем. Через поставлення справи Альжиру на денний порядок, Франція 30 вересня відкликала своїх делеґатів з ОН на знак протесту проти „втручання ОН у внутрішні справи Франції". Для зацитькання Франції вирішено не рухати цієї справи. В справі Марокка ОН прийняли резолюцію, що узалежнила розв'язання тамошніх відносин від безпосередніх марокканcько - французьких переговорів, що зрештою сталося і без рекомендації ОН. В справі Кипру ОН пішли по лінії бажань Англії, відкинувши 28 голосами проти 22 скаргу, чи пак просьбу Греції, зайнятися її спором з Англією, у зв'язку з Кипром. В справі расистської політики уряду Південно - Африканської Унії — розв'язано існуючу Комісію ОН для розгляду тамошньої ситуації і прийнято 46 голосами проти 0 резолюцію, яка рекомендує Індії, Пакістанові й Південно-Африканській Унії безпосередні переговори. Проте, не зважаючи навіть на таку дуже примирливу поставу ОН, представник Південно-Африканської Унії, вийшовши з сесії ОН 9 листопада ц. р. на знак протесту проти самого заторкування цієї справи, до кінця сесії не вернувся. Мляву й нереальну резолюцію прийнято в справі „швидкої розв'язки" проблеми об'єднання Кореї, яка тепер є далі від свого об'єднання, ніж була колинебудь. В справі прийняття комуністичного Китаю до ОН на місце національного Китаю, Генеральна Асамблея вправді і цим разом устоялась проти натиску Совєтів, але виказала угодівський настрій, погодившись, 42 голосами проти 12, при 6 відсутніх, що ця справа прийде на розгляд наступної сесії, і подала таким чином московським і китайським комуністам виразну надію на успіх. Не розв'язано проблеми арабських утікачів з Палестини, тільки рішено давати їм далі допомогу, а відомо, як — при повному безсиллі ОН — погіршились відносини між жидівським і арабським світами. Одним із найсвітліших моментів минулої сесії ОН було затвердження фонду 16,000,000 долярів для виконання програми для втікачів в Европі, але з потрібної на цей рік на цю програму суми 4,200,000 долярів — зложено тільки половину. Підготова на найближчу сесію докладної і в деталях розробленої міжнародної конвенції в справі охорони прав людини — це теж фразеологія без практичного значення, бо ж яку вартість матимуть підписи під такою конвенцією 9-х уже тепер членів комуністичного бльоку, що не признає ніяких людських прав?!

Оце найголовніші справи минулої 10-ої сесії ОН. Про кілька інших (Адміністраційного Трибуналу, країн без власного правління, Лібії, країни Тоґо, воєнних цвинтарів і т. п.) не згадуємо, бо постанови в тих справах також або без реальної вартости, або суто формального значення ,або — нам дуже далекі. Для продовжування такої „плідної" діяльности в 1956 році прийнято 56 голосами проти 7 бюджет у висоті 48,566,350 долярів. Тут знову відкрите поле для дискусії: чи варто витрачати річно по 50 мільйонів долярів для зберігання „інструменту миру", який викликає такі глибокі сумніви й застереження своїм підходом до проблеми миру і дійсної волі народів.

НАСЛІДНИК БЕРІЇ — СЄРОВ

Генерал Сєров, наслідник зліквідованого улюбленця та земляка Сталіна, Берії, старанно криється від очей загалу. Аж під час подорожі Хрущова та Булґаніна до Азії, коли Сєров був шефом охорони обох кремлівських сатрапів, зустрілися журналісти та репортери західнього світу з Сєровим. Яке враження справив новий шеф совєтської поліції на представників преси Заходу, подає кореспондент англійського тижневика „Обсервер", Дін:

„У нас дістав би він за це буки", — сказав Сєров, дивлячися на мене. Це був вершок мого знайомства з Сєровим. Він звернув на мене окрему увагу ,коли я фотографував одного бірмінського вояка на летовищі в Мандалаї. Засоби охорони на цьому летовищі були такі, як ні на якому іншому летовищі під час азійської подорожі Хрущова та Булґаніна. Може і не без причини, бо в Бірмі є тисячі ребелянтів, які нападами та саботажами дають про себе знати. Це — незадоволена меншина, яка складається з комуністів та троцькістів. Місяць тому наїхав один державний літак на летовищі на міну і експльодував. Рік тому вкрали ребелянти на згаданому летовищі літак. Зрозуміло, що уряд Бірми ужив усіх можливих заходів ,щоб забезпечити гостей, і тому вислав на летовище вояків з приладдям для вишукування мін.

„Фотографуючи ці приготування, — пише Дін, — я попросив одного вояка, щоб показав мені прилад для вишукування мін. В цей момент кинувся на вояка один з підвладних Сєрова і побоями прогнав його з площі. Цього самого дня зажадав Сєров, щоб „старший журналіст" нашої групи закликав мене до порядку. Він не хотів повірити, що у нас ніякого „старшого" немає. Наступного дня Сєров підійшов до мене і заявив з докором, що я зробив фотомонтаж з „брехливим образом".

„При цій розмові за перекладача був один совєтський журналіст. Він був ще більше сердитий, як Сєров, який стояв переді мною, міряючи мене своїм пронизливим зором. Його широку голову вкриває волосся піскового кольору. Кирпатий ніс, вистаючі вилиці, які постійно рухаються. Він був у сіроблакитному одязі, тому самому, в якому я його бачив ,коли він свистом прикликав своїх підвладних або місцевій поліції робив гострі зауваги з приводу недостатньої безпеки. Його російська мова, якою він говорив, була простацька, а голос шорсткий і вриваний. Лакейську уклонність свого оточення приймав він як самозрозумілу. Кожний виявляв перед ним пошану, а радше страх, за виїмком Хрущова та Булґаніна, з якими він говорив дуже „любезно" та свобідно.

„Совєтським послом у Рангуні командував Сєров як рекрутом. Я бачив, як цей посол підбіг до Сєрова на помах його пальця. Сєров хотів знати прізвища деяких бірманських достойників. Коли совєтський посол подав йому ці прізвища, Сєров, не сказавши ні слова, відвернувся до нього спиною. При іншій нагоді назвав Сєров свого помічника, поліційного офіцера Сахарова, ослом, що цей офіцер, сполотнівши, прийняв мовчки до відома. Також з заступником шефа безпеки Індії, Тандоо, поводився Сєров грубо та непривітно. „Ваші зарядження були злі, — сказав Сєров до Тандоо в Мадрасі, — ніхто не обсервував дахів та вікон. Вважайте, щоб у Калькутті було ліпше".

„А проте, в Калькутті було ще гірше. Натовп прорвав поліційний кордон, обскочив авто, яким їхали Хрущов та Булґанін, і спинив його. Щойно поліційне авто, яке прислав Сєров ,повезло далі кремлівських „гостей". Цього дня виглядав Сєров так, ніби вирвався з дому божевільних. Верещав, вимахував руками та палав ненавистю.

„Нав'язати знайомство з Сєровим — це не жарт. Коли він зі мною говорив, то я знав, що в невтральній Бірмі він мені нічого вдіяти не може. Але його голос, спосіб, яким він давав мені накази, поведінка його підвладних, які мене фотографували та кожне моє слово стенографували — все це не було надто приємне. З розмов, що їх провадив Сєров з індійцями та бірманцями, я переконався, що про західній світ він малощо знає".

На цьому закінчує згаданий журналіст опис своїх вражень, які він виніс із знайомства з Сєровим, наслідником Берії.

Як подає „Ню Йорк Таймс" з 20-го грудня, Сєров, по закінченні подорожі „високих гостей" по Індії й Бірмі, попав у них в велику ласку. У столиці Афганістану, Кабулі, він — за добре зорганізовану оборону сталінських наслідників — з шостого місця, на якому стояв досі серед московських гостей, поставлений був уже на третє.

Очевидно, шеф МҐБ тішиться у Хрущова симпатією.

Н.

НЕМОВ ТІ ГОЛУБИ . . .

Немов ті голуби, що завжди
[в парі,
По вулиці стареньких двоє йде.
І хоч ідуть вони на тротуарі,
Хоч знають: їм немає тут ніде,
Та все одно — взялися попідруки
Дідусь з бабусею — так звикли
[на віку.
А їм услід вдивляються онуки
І, певне, заздрять на любов таку!

МАРІЯ ПОЗНАНСЬКА

"Let's Read About Russia"

Мабуть ніхто з українців не цікавився б цього роду книжками, якби ці книжки не цікавилися Україною та українцями. Згадана в наголовку цієї статті книжка випозичається в американських публічних бібліотеках для учнів публічних шкіл.

Видана вона в 1950 році by The Fideler Company in USA і складається з двох частин. Автор першої частини — д-р Шаповалов, народжений 1880 р. в Росії, прибув до ЗДА в 1911 р., а в 1935 р. відвідав Совєтський Союз і протягом шести місяців подорожував по ньому. Д-р Шаповалов працював 30 років у ЗДА, як експерт в аграрній ділянці. Автор другої частини — Ворреn Волш, професор російської історії при Сиракюзькому університеті. Його перу належить кілька книжок про Росію і Совєтський Союз. Він є співредактором An American Quarterly Devoted to Russia Past and Present.

На кожній із 110 сторінок першої частини вміщені великі світлини з життя народів Совєтського Союзу. На перших кількох сторінках описується географічне положення Росії, очевидно в границях, де вона нині панує (республіки не входять в рахубу). Вже самий географічний опис починається в тепленькому дусі, кожна річ представляється в якнайкращому світлі та змальована в суперлятивах. Росія має найбільшу територію, найбільші природні багатства і посідає все потрібне в модерному життю, а під оглядом індустріяльного розвитку поступається хіба тільки перед Америкою. Вона має найдовшу в світі залізничу лінію. В цьому місці автор, знаючи про те, що залізниці даної держави вимірюються не довжиною якоїсь там поодинокої лінії, а довжиною всіх ліній у пропорції до території, поправляється і каже: „Правда, в 1936 році Росія посідала менше як четвертину залізниць ЗДА ,але найдовшу залізничу лінію посідає таки Росія".

У відділі „Росія царів" вміщена знимка, що представляє нуждение життя за царату, дві знимки з боїв за „свободу" в 1917 р., портрети Катерини II та Миколи II. А далі йдуть знимки із „щасливого" життя в большевицькій Росії та з її осягів в ділянках індустрії й господарства. Показується американській молоді „потьомкінські села": підібрані знимки найкращих краєвидів, міст, будівель, шкіл ,каналів, фабрик, стадіонів і т. п.

Для замилювання очей неознайомленого з дійсним станом читача, віддається клаптик місця в книжці і поневоленим Москвою народам. А для окреслення тих народів вживається слова „республіки". На кількох мапах подано території тих республік, в тексті навіть признається тим народам відмінність від росіян, а деяким з них високу цивілізованість. Але в кінці ті всі „республіки" зникають і залишається єдина матушка-Росія.

Про балтійські народи сказано, що, не охоронювані з усіх сторін, вони були здобиччю західніх завойовників, і що кожна балтійська дитина знає про тих немилосердних займанців, які на протязі 700 років палили села, вбивали людей і робили невільниками свободолюбні балтійські народи. Далі згадується про високу цивілізованість тих народів — і все. Ні словом не згадується про найстрашніше фізичне нищення тих народів Москвою. Нинішню страшну недолю тих народів так делікатно оминено, що не тільки дитина, але й дорослий американець, перечитавши ту книжку подумає, що ці колись нещасливі народи аж тепер осягнули волю в союзі з Москвою.

Після коротенької характеристики „республіки" Молдавії навіть у такого читача, який ще мав якісь сумніви щодо правдивости написаного, всі ті сумніви зникають, а родиться віра в гуманність Москви.

Після Молдавії автор переходить до опису двох „республік" нараз — України і Білоруси. Дозволю собі навести більшу частину з того, що сказано про українську „республіку": „Україна і Білорусь втішаються відзначенням, будучи зі „Совєтським Союзом повними і незалежними членами організації Об'єднаних Націй. Українці і білорусини так, як їхні кревняки поляки і росіяни, є відмінними групами слов'янської родини народів. Україна майже така велика як Тексас і лежить на півдні европейської частини Совєтського Союзу. Слово Україна означає „пограниччя". Ще перед тим, як Україна була під царями, багато переслідуваних людей і кріпаків з Польщі, Росії та Білоруси втікали до тої пограничної держави, шукали безпеки і свободи. Вони називали себе козаками. Вони воювали завзято проти займанців ,але не вспілі були вдержати свою незалежність. Спершу вони були переможені і правлені польською і литовською шляхтою (про балтійські народи сказано ,що протягом 700 років були тільки здобиччю західніх завойовників) ,потім царським урядом. Царі забороняли їм їхню мову і культуру. Та любов до пісні, танку і веселих барв збереглася в цьому свободолюбному народі".. Далі йде коротенький географічний і господарський опис України з кількома світлинами: жениці - дівчата з колоссям пшениці, група „модерних" козаків на конях, сталеварка і навіть два гуцульські чабани біля отари овець.

Перечитавши такі відомості про Україну ,молодий читач матиме про неї таке саме поняття, як і про балтійські народи, а саме, що по тяжких муках діждалась вона, бідна, волі під червоною Москвою.

Український читач зауважить відразу, що книжка написана в дусі брехливої большевицької пропаганди.

В другій частині цієї книжки жадних світлин немає. На 22 сторінках проф. Волш з'ясовує читачеві структуру державної форми, Совєтського Союзу та його, економіку. Тут ще раз підкреслюються заслуги комуністичного режиму і поступ в ділянці індустрії та економіки. Під кінець автор ніби критикує, що в Совєтському Союзі нема свободи, що його поступ забрав численні жертви, що колективізація спричинила голод і що під оглядом господарським Совєтський Союз залишився позаду Америки. Але, поминаючи цю критику, книжка робить Москві та її імперіялізмові більшу прислугу, як шкоду.

Чи ми, українська спільнота в Америці, сміємо бути байдужими до видань, які вщеплюють в американську дітвору неправдивий погляд на Москву та поневолені нею народи? Обов'язок супроти нашої поневоленої Батьківщини наказує нам протидіяти. Поневолений український народ не має можливости до такої протидії. Тяжким гріхом було б цю можливість не використати. Кожен з українців, кому попаде до рук подібна книжка, повинен написати листа до завідувача бібліотеки, вказуючи на її шкідливість і домагаючись її вилучення. В цій країні за це не покарають. А друге, що можуть зробити тільки українські „аграрні експерти" при допомозі нашого громадянства — це видати книжку „Let's read about Ukraine" і подбати про те, щоб була вона в кожній публічній бібліотеці, де тільки живуть українці. Ця книжка мусить бути видана на доброму папері з мапами й світлинами, в полотняній оправі, з естетичним виглядом. Якщо росіяни вміють зробити брехню такою цікавою, то чому ж ми не могли б зробити цікавою нашої правди?

Недавно у „Свободі" в статті п. н. „Наші молоді дипломати" була згадка про те, що школярка українського походження виголосила в своїй клясі реферат про Україну, а за якийсь час вчителька сама просила ту школярку, щоб вона реферат повторила. Це дуже втішне, але як би то було добре, коли б ми тих наших юних дипломатів озброїли ще в порядну книжку! Тоді такими дипломатами стали б навіть ті українські діти, які не вспілі виголосити реферату, але люблять далеку Україну так, як їхні батьки.

К. Крупський

Ярослав Падох

ЗЕМЛЕЮ УКРАЇНСЬКОЮ

(4)

Як найкращу автобіографічну повість читаються спогади д-ра Юліяна Налисника п. н. Дещо з моєї адвокатської практики в Дуклі на Лемківщини. Під надміру скромним наголовком скривається широке полотно національних відносин на цій найдальше на захід висуненій частині нашої землі, на якій перехрещувалися і змагалися в безоглядній боротьбі три сили за прапор краю і душу народу: польська, москвофільська і, найбільш беззахисна та найбільш динамічна, українська. Розповідь колишнього українського січового стрільця і дипломата української держави, який взявся класти основи для перемоги української стихії на цім занедбанім ґрунті, його пересправи з польською поліцією, військом і судом, і його характеристика твердого лемка та тих, що бралися його зламати, це цінний документ доби, а в одночас вартісний літературний твір. Було б великою шкодою для загалу, коли б автор тих спогадів не взявся до списання споминів, які охопили б більший простір часу і переживань. Адже ж так мало в нашій літературі споминів, до того ще споминів справді літературних.

Спогадом львівського судді, захованого під буквами д-ра Б. М. п. н. „Наївні політики — а правники,", в якім автор прижмуреним оком дивиться з перспективи півтора десятка років на спроби наших правників продовжувати свою правничу службу під совєтською і німецькою окупаціями, закінчується багатий відділ мемуаристики нашого збірника.

Теорію права заступає у збірнику єдина студія д-ра Ю. Старосольського п.н. „Догма про володіння права". Автор, відомий громадянству професор карного права УВУ не перервав студій права і в цій країні і публікує свої праці в тутешніх правничих журналах. Ця чергова студія, хоч і торкається типово англо-саського принципу права, т. зв. рул оф ло, має велике значення і то значення дуже актуальне і для нашого правопорядку, і що більше, правосвідомости. Англо-саська доктрина про володіння права спирається не на законі, а навіть не на праві, встановленім судовими вироками, але на правосвідомости населення, що знаходить кожночасно свій вислів у публичній опінії. На протязі століть ця традиційна право - свідомість знайшла своє закріплення у типовім для англо-сасів звичаєвім праві (каммон ло) , яке відзначається традиційністю, великою гнучкістю, яка дозволює його пристосувати до змінених обставин, та своїм раціоналістичним характером. Цю філософію права протиставляє автор типовому для европейських народів розумінню права, як закону, а не світогляду, що родить і порядкує законом. Окрему увагу приділяє автор совєтському, чи радше традиційному російському правовому світоглядові, під пресією якого проходить життя нашого народу, що не може не залишити неґативних слідів на його правовідчуванні. Автор з довір'ям дивиться у будучність і вірить, що на долю наших правників припаде почесне й відповідальне завдання відбудови правного ладу і правної свідомости нашого народу, та що в основу відродженої держави буде покладена ідея володіння права, як світогляд всієї суспільности. Чи зглиблювання західніх зразків державного будівництва, передусім західньої правосвідомости — це не високе завдання для наших правників, що розсіяні по всьому широкому світі, мають змогу при самих джерелах студіювати те, що так дуже в нас на потребу. Ні, таки не мусить український правник йти „у відставку" навіть тоді, коли еміґраційні умовини не дають йому змоги продовжувати правничу професію.

„Історія Товариства Українських Правників у Ню Йорку", написана його головою, д-ром Б. Дзеровичем та трагічна листа наших втрат, складена д-ром І. Лозинським, виповнюють хроніку сучасного життя і долі наших правників. Хоч далеко неповна (напр., не включено в неї видатного правника, суддю і громадського діяча бл .п. д-ра Гриця Лучаківського, голову Об'єднання українських правників в 1940-41 рр., який помер 21 червня 1951 року в Австралії) ця листа виявляє трагічну правду: більш як половина відомих нам випадків смерти наших правників в рр. 1939-1955 припадає на рахунок большевицького терору. А в листі занотовано 240 випадків!

Відділ рецензій охоплює тільки одну позицію: рецензію на „Відділ Права в Енциклопедії Українознавства" пера доцента УВУ д-ра Ю. Фединського. Його оцінка відділу „Совєтське право" є позитивна, незалежно від деяких браків, які автор, сам знавець предмету, загально відмічує. Мабуть буде корисним відзначати переконливе обґрунтування автором рецензії погляду, що діюче на Україні під сучасну пору право, хоч і не є в загальному словом волі українського населення, то все ж повинно знайтися в українській енциклопедії. Хоч не завжди українське, своїм духом воно таки є правом України, дармащо й накиненим їй. Це ствердження дуже на часі, бо ж навіть у тій же Енциклопедії Українознавства знаходяться твердження про те, що не існує ніяке українське позитивне право. Брак студій над ти мправом це те, що можна поставити в закид нашим правникам на еміґрації. А брак статтей про діюче на Україні право, це чи не єдина від'ємна сторона обговорюваного видання.

(Кінець)

ШЛЯХ ВЕЛЕТНЯ

„Шлях велетня", ілюстрована біографічна розповідь про Тараса Шевченка — переказала Наталя Лівицька-Холодна, видавництво Михайла Борецького, сторін 143. Рік 1955.

Наталя Лівицька - Холодна добре зробила, що написала, а Михайло Борецький, що видав біографічну розповідь про Тараса Шевченка, яка саме вийшла друком п. н. „Шлях Велетня" в мистецькому оформленні (заставка, кінцівка, обкладинка і суперобкладинка) Петра Холодного.

Згадане видання, це успішний андидот на подібну, видану за залізною заслоною книжку О. Іваненко, яка життєпис Тараса Шевченка використовує для поширювання большевицької ідеології серед молоді. Поява книжки Холодної тим більше потрібна й на часі, що згадане совєтське видання розповсюджується шляхом книгарського продажу й на терені Америки. Тому праця Холодної разом із життєписом Тараса Шевченка Павла Зайцева та виданням творів поета за редакцією Леонида Білецького знаменито паралізують шкідливі впливи совєтських фальшувань Т. Шевченка — його життя й творчости.

„Шлях велетня" стоїть близько до дуже поширеного в чужих літературах, а занедбаного в нас жанру біографічного роману. У цьому жанрі життя й діяльність великої людини опрацьовані не методою і стилем наукової праці, а белетристичною манерою. Одначе белетристичний спосіб подачі біографічного матеріялу в нічому не знецінює і не заперечує фактичної та джерельної вартости цього матеріялу.

Цим шляхом пішла й Лівицька-Холодна, стосуючи в своєму творі розповідно - романічний стиль з перевагою розповіді. Тому ми згадали раніше, що твір Холодної стоїть близько біографічного роману, але ним не є в повному розумінні, що й зазначила авторка в підзаголовку. Зі стосування цього подвійного розповідно - белетристичного стилю виходить деяка нерівність твору і його структури. Одначе це був для авторки конечний вихід, бо стосування виключно повістевої техніки вимагає ширшого полотна, а розмір книжки й видавничі можливості на це не дозволяли.

Розповідь Холодної жива, темпераментна, інтересна й тому твір читається „одним духом". Це й запорука його успіху, бо сьогоднішня наша читацька публіка шукає творів не тільки вартісних, глибоких ідейно й змістово, але й одночасно приємно та легко написаних. Ці дві прикмети й вимоги сьогоднішнього читача подну є саме книжка Холодної. Кожний прочитаний розділ „Шляху велетня" побуджує інтерес читача до наступного. І ця непослаблена зацікавленість триває від початку книжки до останнього її речення. Ця легкість подачі фактично -джерельного матеріялу робить твір Холодної доступним читачам кожного віку, усіх прошарків і різного ступня освіти. Це твір для масового читача, але не брукового, а вартісного, позитивного, виховного значення, твір джерельний з ділянки літературознавства й одночасно з великим літературно-мистецькими вальорами.

Авторка не входить у літературно - критичну, чи історично-літературну аналізу окремих творів, чи всієї творчости поета. Вся її увага зосереджується на Шевченкові — людині, Шевченкові — поетові, чи маляреві, на його людських переживаннях і почуттях. Життєві факти й внутрішні переживання поета авторка розцінює як праґенезу того чи іншого твору Шевченка — поета, чи Шевченка — маляра. Але, згадавши про твір, як вислід людських переживань його творця, авторка на цьому вриває. Сам твір з історично-літературного чи літературно-критичного боку вже її не цікавить.

Коли тут і там авторка цитує якийсь твір поета, подає хід його думок, чи навіть ближче його розглядає, то тільки на те, щоб послужити цим матеріялом до рельєфнішого зображення своєї основної мети — показати Шевченка — людину.

Зосередивши свою увагу на Шевченкові — людині, Холодна не силкується зовсім вишукувати якісь надзвичайні події в житті генія. Ні. Вона зображує повседневні переживання Шевченка, переживання, які має нетільки геній, але й кожна пересічна людина. Це не тільки зближає читача до Шевченка, не тільки робить поета живим, близьким, рідним, доторкальним, але й показує, що й у цих повседневних переживаннях, які для сірої людини не мають значення, проявляється велич Шевченка. Це доказує, що не переживання, життєві факти й події роблять людину великою, а навпаки. Життєвий шлях Шевченка був такий самий, яким може бути життєвий шлях кожного із нас, але наші шляхи залишаються дрібними, а Шевченка, завдяки власне його небуденній індивідуальності став *шляхом велетня*, став шляхом, по якому крокує й крокуватиме ціла наша нація. Велика людина вливає свою велич у дрібну подію й робить її великою силою свого духа. Дрібна подія, що проходить мимо уваги сірої людини, перепущена через призму духа генія, дає речі вічної вартости. І на ці моменти в житті Шевченка звертає увагу Холодна.

До кращого зрозуміння зображення авторкою переживань Шевченка причиняються вміло й старанно дібрані автопортрети, світлини та малярські твори поета та рисунки й фота місць, в яких поет перебував і людей, з якими зустрічався.

Книжка видана дуже дбайливо на гарному папері та в твердій полотняній оправі.

Володимир Варагура.

Микола Очерет

СІЛЬСЬКИЙ ЛІКАР

(Закінчення)

Пів року про Вороного не було жадних чуток, а потім почали говорити, що йому в Москві віддали в повне розпорядження Онкологічний інститут з усіма лябораторіями. До Інституту впускали за окремими перепустками ГПУ. Зустрічатись з Вороним і його працівниками можна було лише в присутності співробітника ГПУ, при чому попереджали, що жадних розмов про працю в лябораторії вести не можна. Самому Вороному був переданий плян роботи, в якому точно були визначені терміни, до яких він мусів виготувати той чи інший звіт про поступ в роботі. При цьому його попереджено, що „зірвання термінів вважатиметься за саботаж".

Далі знову припинились всякі вістки про лікаря Вороного, а в середині травня 1936 року дійшла чутка, що його знайшли мертвим ранком 1-го травня за столом в кабінеті. Того ж дня знайшли мертвим і його помічника Буткевича, також за столом в лябораторії, а на столі була начебто записка: „Коли на світі є Правда, то наш кат мусить вмерти від раку!" На другий день по смерті Вороного всіх його співробітників вивезено у „невідомому напрямку".

Майже через півтора року після нього до наших рук потрапив лист, писаний Вороним в середині квітня, себто за пів місяця до смерти. „Хочу вияснити причину, що вимагає від мене смерти, а разом з тим залишити наслідки моєї двадцятирічної праці, — писав в своєму листі Вороний. — Ще на студентській лаві я звернув увагу, що пістряк — типова терапетична хвороба, лікується виключно хірургічними засобами. Ще тоді я особливо уважно вивчав все про цю хворобу і помітив, що найбільше терпить від неї місто, менше село, а в нашому Поліссі та в північній Волині жадного випадку цієї хвороби на селах не зафіксовано. Тоді я пояснював це відсутністю там лікарської опіки. Одержавши посаду лікаря в Яготині, я зустрівся з дідом Прохором Горошком, який лікував рани порошком з сухих, тертих грибів. Наслідки лікування були чудові — рани гоїлися швидше, краще, без нагноєнь, не залишаючи по собі ніякого сліду. Це навело мене на думку спробувати лікувати грибами й пістряк, бо імунітет до пістрякових захворювань був саме там, де гриби є головною їжею населення. Щоб перевірити свою думку, я звернувся до всіх лікарів на північ від Антонин на Волині з проханням дати цифри пістрякових захворювань за останні десять років. Лише з Чорнобиль повідомлено, що було шість випадків, з решти пунктів повідомляли про відсутність пістрякових захворювань. Тоді я почав вивчати структуру і властивості здорової і хворої клітини, і за допомогою математичної катедри встановив, що напруга здорової клітини втроє слабша від напруги хворої клітини, що дає їй змогу паразитувати на здоровій клітині. Досліджуючи клітину звичайного гриба, я встановив, що її внутрішня напруга майже в сім разів більша за напругу хворої клітини. Виходило, що коли б ця клітина могла паразитувати на хворій клітині, то на здоровій вона б гинула від браку поживи. Протягом восьми років ми дослідили 76 різних видів грибів, і лише екстракти з 8 видів давали ефект при лікуванні нашкірного пістряка. Вводити екстракт в хворий організм ми змогли лише при наявності хворих в Московському Онкологічному Інституті. Ефект був разючий — пістрякова пухлина зникала, і людина робилась цілком здоровою. Особливо добрий ефект давав екстракт гриба, що має назву: „Болеґус Едуліс". В той спосіб проблема лікування пістряка була остаточно розв'язана. Лишалось вдосконалити її технічно, але тут трапилася подія, що всю нашу роботу звела нанівець. В кінці березня я знову одержав пакет, адресований персонально мені Головним Управлінням ГПУ. В ньому мене повідомляли, що „геніяльний вождь світового пролетаріяту товарищ Сталін", приймаючи до уваги велику шкоду „рабочим і крестьянам" від пістряка, погодився на видання окремої книжки, в якій від його імени будуть опубліковані наслідки наших робіт. „Ви, товарищ Вороной, должни ґордиться, что ваша работа будєт опублікована от імені нашего дорогого і геніяльного вождя товаріща Сталіна"...

На цьому лист лікаря Вороного уривався. Далі його рукою зроблена приписка олівцем: „Два зшитки з результатами нашої двадцятирічної роботи я передав Буткевичеві. Він зможе їх доповнити способом добування потрібного для ефектовного лікування екстракту. Крім нього, цього ніхто не зможе зробити. Вороний".

65,000 українців у Торонті

● „Новий Шлях" подає за газетою „Телеґрам" з 23. 11. вістку, що в Торонті тепер живе 65,000 українців. Дані подав співробітник цієї газети Reuben Slonim. В статті під наголовком „Европейська Столиця Канади" автор подає, що Торонто стало найбільшим центром народів, що походять із східньої і середньої Европи. З нових людей, що прийшли до Канади в останніх 5 роках, 40% поселилось у Торонті. Там є тепер яких 350 тисяч нових людей. Вони репрезентують 15 етнічних груп. В місті було в 1951 році коло 20 тисяч італійців, а тепер є коло 70 тисяч. По черзі йдуть українці. Кількість їх зросла з Торонті до 65 тисяч, з чого коло 30 тисяч нових, а решта — це переселенці з західніх провінцій Канади за останні роки. Вони живуть у кількох частинах міста. Далі в місті живе яких 30,000 новоприбулих німців та 18,000 поляків. Дещо менші числом є естонці, латвійці, литовці, мадяри та інші національні групи з Европи. Жидів, що приїхали по війні, нараховується коло 15,000. Автор зазначує, що Торонто перегнало під цим оглядом Вінніпеґ, що донедавна вважався містом, де є найбільше українців.

● **Д-р Гомер Бредшов** і його дружина, обоє 57-літні американці, що довгі роки працювали в Китаї у лікарсько - харитативній місії, 2 березня 1951 р. були заарештовані і аж тепер випущені на волю. Вони такі виснажені, що лікарі не допускають до них журналістів. Їх перевезли з Гоґ Конґу літаком до шпиталю на Філіппінах.

З Відчитової Залі

„Сучасні українсько-російські взаємини"

На таку тему виголосив доповідь дня 26 листопада 1955 р. проф. П. Голубенко в Нюйоркському відділі Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України.

Доповідач відзначив, що поява в СССР нових книг з історії української літератури є помітною подією політичного значення. Всі попередні книги з історії української літератури, тобто Грушевського, Єфремова, Возняка, Зерова, Дорошкевича, Коряка та інші, були вилучені з бібліотек і знищені. Останній „Нарис історії української літератури", який вийшов в Уфі 1945 р. був також засуджений на знищення спеціяльною постановою ЦК КП(б)У від 24 серпня 1946 р. Знищення цієї книги арґументовано тим, що „автори „Нарису" — Плісецький М. Н., Ткаченко М., Маслов С. І., Кирилюк Є. П., Шаховський С. М. перекрутили марксистсько-ленінське розуміння історії української літератури і подали її в буржуазно-націоналістичному дусі".

Все це є свідченням, що історія української літератури є тією ділянкою ідеологічного і культурного фронту, на якій відбувалися і досі відбуваються найгостріші українсько-російські сутички. З цього погляду драматична історія книг з історії української літератури є показником дійсних українсько-російських взаємин і, зокрема політики большевицької Москви у відношенні до України й української культури.

Новий „Нарис історії української радянської літератури" виданий в 1954 р. відзначається від попередніх книг більше як до того часу, безпосереднім втручанням Москви у справу створення історії української літератури. Для написання нового „Нарису" московський Інститут світової літератури ім. Горького виділив спеціяльну „бригаду" російських літературознавців. В основу цієї книги покладено зауваження і вказівки з вище згаданої постанови ЦК КП(б)У про попередній „Нарис" і тези ЦК КПСС до 300-річчя „возз'єднання" України з Росією. Це означає, що історію української літератури переписано на московський лад, згідно зо старою російською схемою „єдности Росії". Історична схема і політичні тези, за якими написано новий „Нарис" є по суті запереченням самого поняття української національної літератури і тих духових і мистецьких вартостей, які виявилися в цій літературі. Історію української літератури відірвано від її органічного українського ґрунту й українського культурно-історичного процесу і припнуто до російської Жовтневої Революції. Та не тільки в тому фальсифікація історії української літератури. Автори, самі того не усвідомляючи, написали не історію української літератури, а історію боротьби з українською літературою і сам „Нарис" є однією з форм цієї боротьби Москви з українською літературою.

Кожен розділ книги будується за такою схемою: 1) Політичний екскурс, у якому подається московська інтерпретація української історії даного періоду. 2) Досягнення російської літератури, як зразок для українських письменників. 3) Огляд української совєтської літератури. 4) Боротьба з українським націоналізмом.

Слід відзначити, що це останнє, тобто боротьба з українським націоналізмом, становить для думаючого читача єдину вартість цієї книги. З неї довідуємося про цілу низку фактів, які раніше замовчувалися, щоб не робити пропаганди українському націоналізмові.

Звертає увагу той факт, що боротьба проти українського націоналізму ведеться тепер не з позицій марксизму, як у 20-х роках, а з одвертих позицій російського великодержавного шовінізму. В „Нарисі" відверто наголошується, що „питання, яке завжди було і лишається наріжним каменем при визначенні політичної позиції того або іншого письменника, це його відношення до російського народу, до російської культури, що завжди було і буде мірилом чіткости ідейно-політичних позицій письменника".

Огляд історії української радянської літератури виявляє яскраву картину українсько-російської боротьби „на літературному фронті". Завданням Москви є здійснити те, про що писав Сталін у листі до Кагановича з приводу виступу Хвильового, а саме „перетворити українську культуру й українську громадськість в культуру і громадськість совєтську", інакше кажучи в російську. Русофільська і русифікаторська тенденція випирає з кожної сторінки „Нарису". Автори цієї книги намагалися скласти апологію партії за її „мудру" національну політику і вони закінчили останній розділ словами, про те, що, мовляв, „войовничі апологети буржуазного націоналізму викинені з української літератури, виполоті „як бур'ян з поля", і лишилися в ній лише виховані комуністичною партією співці дружби з російським народом. Але навіть з цієї книги відчувається силу українського спротиву і незнищимість українського націоналізму, який „кожного разу відроджується, коли міняється погода". В „Нарисі" між іншим відзначається: „Навіть і тепер, коли націоналістичні теорії і їх носії уже розгромлені, віяння націоналістичної романтики, й традиційних, улюблених образів іноді відчувається в окремих творах українських письменників".

Доповідь проф. П. Голубенка була ілюстрована багатьма прикладами з теперішнього московського освітлення історії української літератури і була дуже вдалим причинком для пізнання сучасного стану українсько-російських взаємин.

Після доповіді відбулася дискусія.

Г. Б.

● У столиці Південного В'єтнаму Сайґоні невідомий злочинець кинув бомбу на сцену під час театральної вистави. Згинули дві особи й понад тридцять ранено. Одному артистові відірвало ноги. Підозрівають, що причиною замаху була професійна акторська заздрість

З наших буднів

ПРО ПОБОЖНИХ ПАЛОМНИКІВ З КРЕМЛЯ

Від недавнього часу сталися, мабуть, зміни в релігійному ритуалі гіндусів: раніше вони покланялися святим коровам; тепер, як бачимо, стали почитати й звірів, спеціяльної кремлівської породи.

В Бомбаю, Мадрасі, Калькутті, Ранґуні, мільйонові маси народу падали „плячком" і шаліли з захоплення, як тільки появилась лиса маківка Микити Сергійовича, чи стрижена борідка Його Ексцеленції Прем'єра СССР.

Червоні магараджі відбували тріюмфальний рейд по країні Будди і відбирали почесті, які, хіба, йому єдиному належаться. Подорожували „каделяком", модель 1946, на слонах, і на ослах, і шкода, що не на крокодилах. Фотографувалися так часто і так чарівно усміхалися, як в Америці вміли робити два відомі кловни — Флiп і Фляп.

На одній знимці бачимо їх в товаристві „невтраліста" Неру з повісмами клоччя на шиях, чи якоїсь іншої трави, на фото не пізнати. Микиті Сергійовичу, в такому випадку, без порівняння більше був би до лиця вінок кукурудзи... Ну, та кукурудзяна гарячка, покищо, не докотилась до Індії. Але — докотиться, коли не в цій, то в наступній п'ятирічці, будьте спокійні!

Благочестиві паломники з Кремля відвідали могилу Ганді (якому, між нами кажучи, може й самі комуністи помогли скоропостижно вмерти). Перед цвинтарною хвірткою, як велить тамошній закон, пороззувалися з черевиків... Ох, тріснути можна із сміху, дивлячись на їх „побожні", „розмолені" обличчя! Старий чекіст Булґанін схилив голову і примкнув очі, ніби цілий розтопився в нірвані. Хитрий Микита теж стоїть навколішках, але коситься зизом набік, ніби оглядається, чи який одеський босяк не тягне з-заду черевиків...

Хоч Булґанін рахується прем'єром, то частіше за нього балакав Хрущов, ота всесоюзна баба Палажка, що патякає язиком при кожній оказії, байдуже — до ладу воно, чи не доладу, знаючи наперед, що европейські й американські журналісти і так зроблять з кожного його слова майже Соломонівське об'явлення.

Отже об'являє індійському народові лисий Будда з Кремля нову, велику істину — звідки, з котрого боку мусить той народ сподіватися свого щастя, з ким і проти кого має бльокуватися, з ким торгувати, кому віддати контракти на будову доріг, водних гатей, електростанцій... Бірманцям приобіцяв Микита Сергійович, що поділиться з ними останнім шматком американського хліба!

А непроглядне море хламид і турбанів хвилюється з екстазі і кричить: „Слава! Слава рідним братам — російському та індійському народам!"

І вдоволена усмішка виквітає на рум'яних обличчях двох міжнародних „селесменів" від миру... „Брати" усміхаються улесливо, а їхні лукаві очі блукають довкола і добре собі запам'ятовують безмежні багатства екзотичної країни, оцінюють „на око" кількість робочої сили, такої потрібної до всяких „Дальностроїв". Милуються сильветками струнких пальм, ніби вже наперед калькулюють, на котрих стовбурах порозвішують нинішніх „невтралістів", а завтрішніх „реакціонерів" і „ворогів народу".

А ріка Ганґес котить ліниво на південь свої мутні води, може й не передчуваючи, що її хвилі стануть небавом ще більше каламутні... Тільки блукаючі по вулицях святі корови ніби чогось посумніли, поховалися в тінь. Може вони чують, що незабаром підуть на м'ясопоставку?...

Ікер

Короткі Вістки

● Сер Ришард Пим, шеф північно - ірляндської поліції, який керує боротьбою проти ірляндських соборників - націоналістів, дістав анонімово в поштовій посилці — торт. Коли прийшла ця посилка, він був у Лондоні. Хтось телефонічно перестеріг дружину Пима, щоб вона не їла того торту. Коли ж сам Пим вернувся і віддав торт на аналізу, виявилось, що цей „дарунок" був затруєний страшною отруєю — ціянкалієм.

● У катастрофі літака Східніх Летунських Ліній згинуло 17 осіб. Директор цих ліній заявляє, що остання катастрофа на цих летунських лініях була в 1949 році, і відтоді літаки цієї лінії перевезли 13,260,191 пасажирів, пролетівши 7,210,769 188 миль без жадного нещасливого випадку.

● Крайова фундація для Поборювання Дитячого Паралічу повідомляє, що, згідно з статистикою, вакцина д-ра Солка

З совєтського побуту

Московські пришибеєви в Диківці

Київська „Рад. Україна" з 13 листопада ц. р. надрукувала п. н. „Плями на сонці" поданий нижче фейлетон, який, як не можна краще характеризує поведінку московських Пришибеєвих з українськими селянами. — Ред.

„Вулицею Диківки, полохаючи курей і собак, щодуху мчить мотоцикліст. Зустрічні завбачливо ховаються у двори і, затамувавши подих, чекають, доки знайома постать лихача розтане в стовпі шляхової куряви.

— Видно, на цілий день „заправився" наш Пришибеєв, — долітають чиєсь слова.

З цього часто й починається день села Диківки.

Мотоцикліст — це Констянтин Антонович, людина, відома далеко за межами свого села. Він — голова колгоспу. Але за поведінку дістав прізвище Пришибеєва. Він похваляється „перевернути всю Диківку догори коренем". Мова у нього збагачена такими словечками як: „шахрай", „негідник", „злодій", „нероба"...

Якось зайшов голова на молочно-товарну ферму. Корови неквапливо перебирали в яслах пашу. Вартовий Іван Мамалат підмітав доріжку. Але пильне око Констянтина Антоновича все ж вигледіло значний недолік:

— Чому підлога на мене падає, га?.. Я вас питаю! Ррррозвели тут безладдя... бісові нероби!

А ви за перила тримайтеся, підлога й перестане падати, пожартував колгоспник.

...Приїхав якось Констянтин Антонович у польовий табір тракторної бригади. А там, уявіть собі, люди в вахи грають, голосну читку газети влаштували.

— В таку гарячу пору шахи?! Геть з вагончика, бісові нероби!

Вони після зміни, — втрутився бригадир тракторної бригади Сергій Гречка.

— Ти це пацакуватимеш, негіднику?! — і голова схопив бригадира за груди. Скінчилось тим, що бригадир досить легко уклав голову колгоспу в ліжко, сказавши:

— Спочатку проспись, а потім будемо говорити.

...У конторі колгоспу під склом зберігається грамота Міністерства сільського господарства СРСР на мотоцикл „Москвич" — нагорода колгоспові імені Тельмана. Але самого мотоцикла давно немає й сліду. Погарцював на ньому голова і під веселу руку проміняв за чарку горілки шоферові сусіднього колгоспу Іванові Лазуренкові, а від правління зажадав нового. Туди ж сплавив він і колгоспний радіоприймач „Родина-47".

Та доля „ощаслива" диківчан не одним Констянтином Антоновичем: тут живе і діє й Дмитро Іванович Пришибеєв — голова сільради. Цей не поступиться перед першим. Так і діють в селі два Пришибеєви.

Правда, прізвища у них не справжні. За офіціяльними документами Констянтин Антонович, наприклад, значить Прусом, а Дмитро Іванович — Медведєвим. Пришибеєвими їх назвали жителі Диківки за п'яні оргії і всілякі безчинства, які вони творять ось уже кілька років, користуючись поблажливістю районових керівників.

— На сонці і то плями є, — цілком серйозно каже секретар Знам'янського райкому партії т. Широкоряд. — Адже Прус і Медведєв ще нікого не покалічили.

Виходить, жителі Диківки даремно нарікають.

Ів. КЛИМЕНКО".

Посмертна Згадка

АНАСТАСІЯ ЛИТКА, довголітня членка Б-ва св. о. Николая, Відділ 104 УНСоюзу в Перт Амбой, Н. Дж., померла 17-го грудня, проживши 67 р. До УНС вступила в 1918 р. Оставила горем прибитих мужа Юрія, синів Петра, Дмитра, дочку Марію, дві невістки, зятя і 4-ох внуків. Походила з Росохатин, пов. Ліско, Зах. Україна. Похорон відбувся 20-го грудня при участи Родини, Членів і Знайомих з похорон. заведення до Грек. Кат. Церкви Усп. Пресв. Богородиці. — В. Й П.!

М. Зельвак, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КЛІВЛЕНД, О. — В-во св. Василія Вел. Відд. 364 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 1-го січня в Укр. Домі 3161 E. 93rd St., о год. 2-ій попол. Проситься прийти і вислухати звітів управи і контр. комісії. Буде вибір нової управи на 1956 рік. Напоминається членів, які довгують, щоб сплатили належитість до кінця року. — Гр. Кукіз, предс.; И. Стойка, рек. секр.; В. Врездун, кас.; В. Владика, фін. секр.

КІРКЛЕНД ЛЕЙК, Онт. — Т-во ім. Віласа і Данилишина Відд. 446 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 1-го січня 1956 р., о год. 2-ій попол., в Домівці УНО 54 McCamus Ave. Присутність всіх членів обов'язкова. — М. Завалій, предс.; М. Товтрівський, секр.

КЕНТОН, О. — Т-во Т. Шевченка Відд. 115 повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 1-го січня 1956, о год. 5:30 веч., в залі Греко-Катол. Церкви на Gibbs Ave. На зборах буде вибір нової управи на 1956 рік. Проситься всіх членів прибути. — А. Бандерівський, пр.; М. Скубак, кас.; П. Бабич, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Т-во „Сокіл" Відд. 336, повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 1-го січня 1956 р., в залі У. Н. Дому, о год. 1-ій попол. Проситься членів прийти на збори щоб вислухати звіти управи і контрольної комісії, та вибрати нову управу. — І. Степанек, пр.; Г. Кісіль, кас.; Я. Дзядига, скр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — В-ва св. Василія Відд. 168, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 1-го січня 1956 р., о год. 3-ій попол., в залі У. Н. Дому. З огляду на Різдвяні Свята збори відбудуться один тиждень скоріше. Проситься членів прибути на збори і поплатити свої вкладки. — Г. Бабин, секр.